

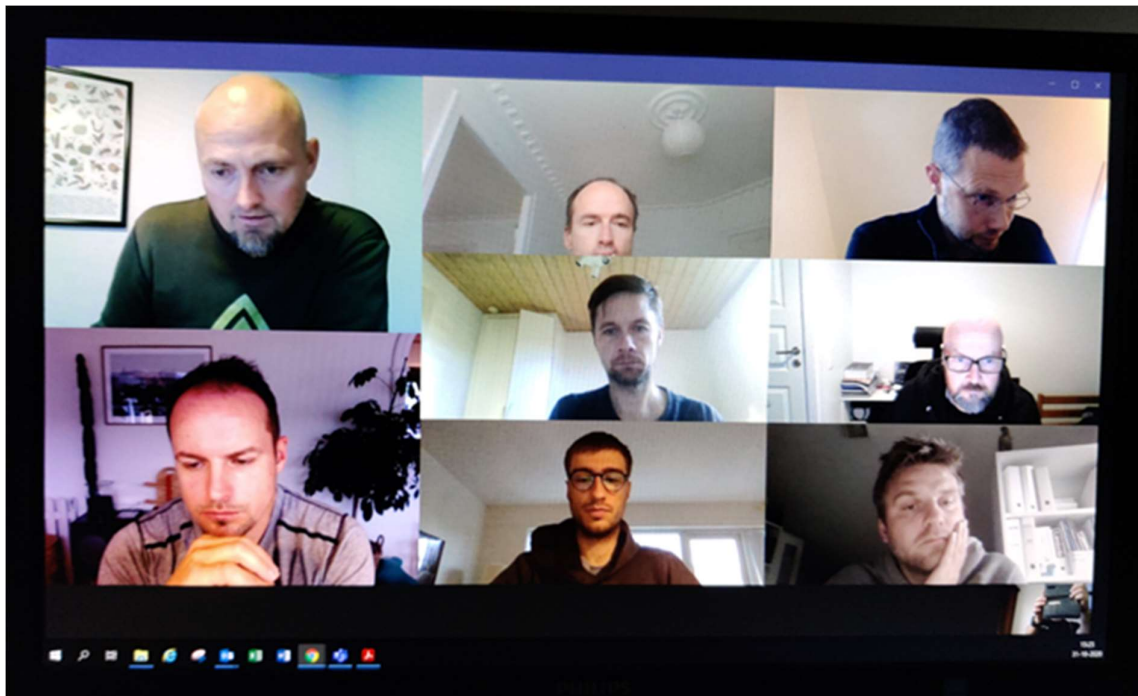
Nyhedsbrev fra Sjældenhedsudvalget December 2020

16. DEC. 2020 KL. 08:40

[Henrik Haaning Nielsen og Morten Bentzon Hansen](#)

Den 31. oktober og den 10. december 2020 afholdt Sjældenhedsudvalget (SU) to virtuelle møder. Her præsenteres nogle af de mest bemærkelsesværdige afgørelser.

Iberisk gransanger

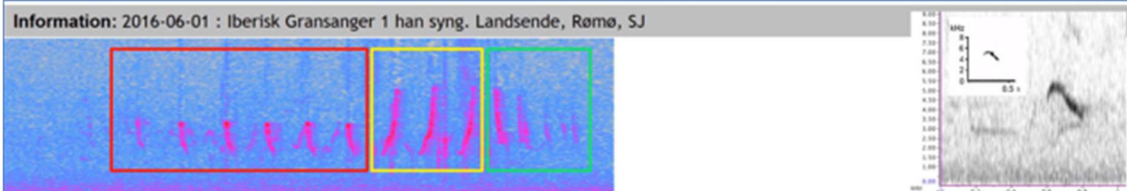
Sjældenhedsudvalget har gennem en længere periode haft de danske fund af iberisk gransanger til genbehandling, der bygger på kriterier fastlagt i det nordiske sjældenhedsudvalgssamarbejde, hvorved fund i hele Skandinavien behandles efter samme standard. Der er blevet kigget på 14 danske sager, hvorfor der er blevet behandlet sager, der tidligere har været godkendt, men også forkastede fund.

På baggrund af genbehandlingen har SU nu godkendt otte fund, og de resterende fund er således forkastet. Genbehandlingen har betydet, at en tidligere godkendt forekomst nu er blevet forkastet. De otte godkendte forekomster kan ses i Netfugls DK-liste:

http://netfugl.dk/dklist.php?id=species_info&species_id=703

I forbindelse med fremtidige fund af denne art, så bør man sikre sig optagelser af både sang og kald. Og jo mere kald og sang, som optages, jo bedre. Har man ikke optaget kaldet, men hører det, så skal man sørge for at få det hørte nedskrevet. Fotos er naturligvis også en hjælp, men vil alene ikke være nok til at få en fugl godkendt som iberisk gransanger.

Information: 2016-06-01 : Iberisk Gransanger 1 han syng. Landsende, Rømø, SJ

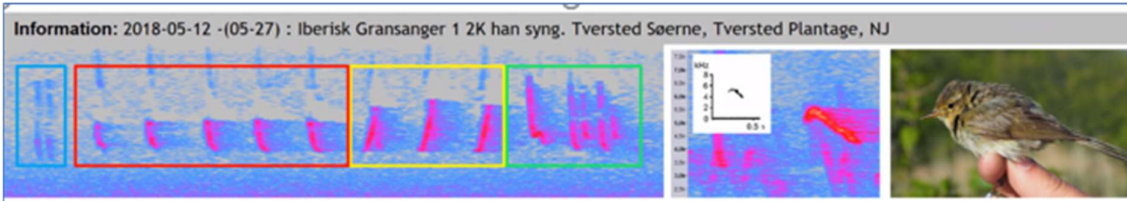
Documentation	Yes	No	Discussion
DNA analysis supports ID		No	
Sonogram of song typically divided into three phases	Yes		
Good quality recordings of several song strophes	Yes		SONG: rec. 1 with ca. 9 songs (185 sec.) and rec. 2 with 3 songs (23 sec.)
Sonogram of call typical	Yes		CALL: rec. 1 with 3 calls and a written description
Photos supports ID	Yes		
Plumage description supports ID	Yes		

General guideline: No publication without DNA or recording of song and photos or plumage description, or recording of both song and call

Conclusion: all documentation support ID

Dokumentationen for den iberiske gransanger på Rømø i forbindelse med genbehandlingen.

Information: 2018-05-12 -(05-27) : Iberisk Gransanger 1 2K han syng. Tversted Søerne, Tversted Plantage, NJ

Documentation	Yes	No	Discussion
DNA analysis supports ID	Yes		
Sonogram of song typically divided into three phases	Yes		
Good quality recordings of several song strophes	Yes		SONG: Very, very long recordings
Sonogram of call typical	Yes		CALL: rec. 1 with 35 calls and a written description
Photos supports ID	Yes		PHOTO: many
Plumage description supports ID	Yes		

General guideline: No publication without DNA or recording of song and photos or plumage description, or recording of both song and call

Conclusion: all documentation support ID

Dokumentationen for den iberiske gransanger ved Tversted i forbindelse med genbehandlingen.

"Hvidskægget sanger-komplekset"

I forbindelse med at "hvidskægget sanger-komplekset" nu er opdelt i tre arter, så har SU genbehandlet de danske fund. Bestemmelseskriterierne og et udkast til afgørelser blev gennemgået, da alle fund nu er blevet sagsbehandlet. Alle 71 danske fund i perioden fra 1969-2019 er dermed blevet behandlet. SU forventer, at en publicering med kriterier og resultatet af hele sagsbehandlingen vil blive offentliggjort senest i begyndelsen af det nye år.

Sibirisk krikand

Fundet fra Sneum Engsø er endnu ikke blevet kategoriseret, hvorfor der ikke er noget nyt om, hvorvidt arten kommer i den ene eller anden kategori.

Derudover behandler SU også et fund af en 3K han sibirisk krikand, der blev skudt ved Hvidkilde på Fyn den 15. november 1994. Det interessante ved denne fugl er, at den var blevet fanget og

ringmærket som 2K den 3. februar 1993 ved Hemmelmarker See i Schleswig-Holstein og genfanget på samme lokalitet ti dage senere. Hemmelmarker See ligger 78 km fra Hvidkilde.

Sibirisk fløjlsand

Danmarks tredje forekomst af sibirisk fløjlsand er blevet godkendt. Det drejer sig om fuglen, der rastede i Kattegat udfor Sandflugtsplantagen, Rørvig den 27.02-07.03.2020.

Isabellatornskade

Det første danske fund af Isabellatornskade ssp. *phoenicuroides* er under genbehandling, da de to racer siden den oprindelige godkendelse er blevet opsplittet i to arter; isabellatornskade og turkestantornskade.

Brundrossel

Brundrosslen, der blev set ved Sorthat Odde på Bornholm i dagene 31. oktober-7. november, blev en af de mest omdiskuterede fugle blandt feltornitologer i 2020. Efter grundige studier af fotos og af skind med fokus på brundrosslens dragtkarakterer og variation, studier af hybrider mellem brundrossel og rustdrossel samt diskussioner med eksperter på området, blev fundet godkendt som en 1K hun. En artikel med en præsentation af fundet, hvor den aktuelle fugl holdes op mod kendetegn, variation, hybrider og ekspertudtalelser, vil snarligt blive bragt på Netfugl. Der er tale om det tredje fund for Danmark.

Brundrosslen fra Sorthat Odde. Danmarks tredje fund. Foto: Jonas Halberg

Indisk gås, rustand og mandarinand i kategori C

Indisk gås yngler i Europa i Holland, Belgien, England, Frankrig og Tyskland. Den hollandske bestand, der er den største i Europa, øgede markant i antal fra 1995 og nåede sin foreløbige kulmination omkring 2005. Siden da er antallet reduceret på grund af regulering af arten.

I Danmark, Norge, Sverige og Finland, har man set et forekomstmønster, der følger det hollandske forekomstmønster, hvorfor de respektive landes sjældenhedsudvalg har besluttet at placere indisk gås i kategori C.

Forekomsten i Danmark minder også meget om den hollandske, hvad angår øgning og tilsvarende fald i antal. Indisk gås yngler dog ikke herhjemme og i al fald i 2017 sås på ny en stigning. En del af de danske fund udgøres tilsyneladende af fugle fra Holland på fældningstræk i sommermånederne. Indisk gås kommer til at figurere som kategori C-art fra 1. januar 1995, da det er på det tidspunkt, at bestanden for alvor øgede i Holland.

Mandarinand kommer af stort set samme grund i kategori C. Således er bestanden steget markant siden 1995 i Holland, og i England er bestanden firedoblet siden midten af 1990'erne.

Arten er kendt for at sprede sig over lange strækninger. F.eks. er to fugle, der var ringmærket i England, truffet i Rusland (afstande på henholdsvis 2.039 km og 2.644 km), en fugl fra Tyskland fløj 1.926 kilometer tillige til Rusland, og fugle fra Holland er gemeldt fra Skotland og Norge. I Danmark er der gemeldinger af fugle ringmærket i Norge og Tjekkiet. I Tjekkiet er mandarinand placeret i kategori C.

Mandarinand bliver placeret i kategori C gældende fra den 1. januar 1995, med baggrund i artens øgning i særligt Holland og England fra midten af 1990'erne. Mandarinand er også kategori C-art i Norge, Sverige og Finland.

Rustand har hidtil været placeret i både kategori A og kategori E på den danske liste. Efter en vurdering af udviklingen i bestanden af ynglende rustænder i bl.a. Tyskland, Holland, Belgien og Schweiz, hvor fuglene menes at være undslupne fangenskabsfugle og/eller resultater af udsatte fugle i Hviderusland, er det tydeligt, at der er sket en markant øgning. F.eks. er ynglebestanden i Tyskland steget fra 6-18 par i 1999 til 52-72 par i 2005 og 160-200 territorier i 2005-2009. I Danmark er der ved flere tilfælde set flokke af rustænder om sommeren, og de er givetvis et resultat af fældningstrækket til særligt Holland, hvor mærkede fugle har vist, at det primært drejer sig om de tyske og schweiziske fugle. I Holland er der talt op til 1.500 fældende rustænder de senere år. Vi opretholder rustand i kategori A i tilfælde af, at der optræder fugle i forbindelse med forekomster, hvor der kan være tale om vilde fugle, baseret på håndfaste fakta (f.eks. aflæste ringe) eller sammenfald af invasioner i andre dele af Europa. Arten er kendt for at foretage invasioner mod vest og nordvest også i historisk tid, og fuglene som blev set i Danmark i forbindelse med invasionen i 1994, regnes fortsat med i kategori A.

På grund af rustands markante stigning i ynglebestanden i Vesteuropa siden 1999, blev det vedtaget, at arten skal henregnes til kategori C fra den 1. januar 1999.

Rustand vil fortsat også figurere som kategori E på den danske liste. Det gælder fugle set før 1999, bortset fra forekomster der i forvejen er anerkendt i kategori A (f.eks. invasionen i 1994).

At SU har placeret de 3 arter i kategori C betyder ikke, at alle fund af de tre arter kan henføres til fugle fra de lande, hvor arterne yngler, men SU er, i lighed med de tre andre nordiske sjældenhedsudvalg, af den overbevisning, at der i de respektive lande optræder individer fra de lande, hvor arten er etableret. De tre arter optræder naturligvis fortsat også i kategori E.

Sort Svane er p.t. i kategori E i Danmark. Det blev diskuteret om den i stedet skal figurere i kategori C, men der blev ikke taget en endelig beslutning på det seneste møde.

Parakitter og papegøjer

Særligt i flere europæiske storbyer er der opbygget bestande af bl.a. munkeparakitter og lille alexanderparakit. Ser du en parakit i Danmark, er det vigtigt at lave så grundige notater som muligt, samt at indtaste oplysningerne og uploade fotos i DOFbasen for at vi kan opbygge et så nøjagtigt fundmønster som muligt af disse potentielle nye kategori C-arter.

